

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1200/2
Podgorica, 20.11.2020. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 i 116 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru gospodina Andreja Bartoka iz Podgorice (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1200 od 16.11.2020. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Odbija se, kao neosnovan, prigovor gospodina Andreja Bartoka iz Podgorice na rad privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, emitera opšteg televizijskog programa „Televizija Vijesti“ (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1200 od 16.11.2020. godine).
2. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
3. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
4. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dana 16.11.2020. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je prigovor gospodina Andreja Bartoka iz Podgorice, na rad privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, kao komercijalnog emitera opšteg televizijskog programa „Televizija Vijesti“ (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1200 od 16.11.2020. godine).

Prigovor se odnosio na prilog koji je emitovan dana 12. novembra 2020. godine, u terminu od 18:37:38 do 18:42:46 časova (5 minuta 8 sekundi), u okviru informativne emisije „Vijesti u pola 7“.

U prigovoru se navodi da je „TV Vijesti u vijestima u 18:30 emitovala prilog citirajući navodno objavu na portalu IN4S, da su dobro obaviješteni krugovi oko predsjednika Rusije, Vladimira Putina izjavili da će Rusija donirati vakcine za potrebe vojske i policije CG“.

Po mišljenju podnosioca prigovora „takvo citiranje i objava, potpuno neprovjerenih informacija, bez preciziranja koji to krugovi bliski Putinu, koja to institucija Rusije je najavila, TV Vijesti je obmanula javnost o ovako važnoj temi u važnom trenutku kao što je borba protiv covid pandemije, i najvjerovatnije da se radi o lažnoj vijesti sa jednom namjerom, uticaja na širu javnost pogotovo u momentu pokušaja formiranja nove vlade“, budući da „kao što je opšte poznato..., IN4S nije medij i nije portal, već privatni sajt Gojka Raičevića, koji služi jedino u svrhe širenja propagande i velikosrpskog nacionalizma“.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“) i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 35/11, 07/16 i 8/19, u daljem tekstu: „Pravilnik“) i tač. 2.3. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-19.

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanih programskih sadržaja emitera i sačinio nalaz dana 16.11.2020. godine (akt broj 02-1200/1 od 16.11.2020. godine).

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja u navedenom terminu došlo do kršenja propisanih programskih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- Članom 55 st. 6 al. 1 Zakona i čl. 7 st. 1 al. a) Pravilnika propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
- Načelo tačnosti podrazumijeva obavezu elektronskih medija da izvještavanje bude zasnovano na činjenicama, odnosno zabranu emitovanja vijesti i izvještaja za koje emiter zna ili je mogao

znati da su neistiniti. Vijesti i izvještaji koji se ne mogu potvrditi, ili čija tačnost nije pouzdano utvrđena, mogu se emitovati samo ako se jasno naznači njihova nezvaničnost ili nepotvrđenost (čl. 4 st. 1 al. k) Pravilnika).

- Članom 8 st. 1 Pravilnika je predviđeno da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru, kao i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je dana 12. novembra 2020. godine, emitovao centralnu informativnu emisiju „Vijesti u pola 7“, u terminu od 18:30:30 do 19:08:37 sati (38 minuta 7 sekundi), u okviru koje prilog u terminu od 18:37:38 do 18:42:46 sati (5 minuta 8 sekundi) koji je predmet prigovora, a čiji opis je dat u tački 2.
2. Najava: „Služba za odnose sa javnošću mandatara Zdravka Krivokapića potvrdila je Televiziji Vijesti da na adresu mandatara nisu stigli nikakvi zvanični prijedlozi, niti je bilo pregovora o vakcini protiv Covida-19. Potvrda stiže, nakon danas objavljene, nezvanične informacije, da je Ruska federacija za Crnu Goru obezbijedila pedeset hiljada vakcina protiv Covida-19, te da se samo čeka formiranje nove Vlade, kako bi se potom vakcinisali zaposleni u državnoj upravi, vojsci i policiji i to dok se ne obezbijedi vakcina za sve građane Crne Gore. Detaljnije, o ruskoj, ali i drugim vakcinama koje će biti ponuđene na tržištu u prilogu Danila Ajkovića.“

Novinarski tekst (OFF): „Ruska federacija obezbijedila pedeset hiljada vakcina protiv Covida-19 za Crnu Goru i samo se čeka formiranje nove Vlade, a problem je neodržavanje konstitutivne sjednice i njeno odlaganje. To je danas objavio Portal IN4S, pozivajući se na krugove bliske administraciji Vladimira Putina. Navodno bi prvo trebalo da budu vakcinisani zaposleni u državnoj upravi, vojsci i policiji.“

Kao pokrivalica za gore navedeni tekst korišćena je fotografija (screenshot) teksta sa portala IN4S- <https://www.in4s.net/>, pod naslovom: „Ruska federacija obezbijedila 50.000 vakcina protiv Kovid 19 za Crnu Goru: Čeka se formiranje Vlade“- „Najnovija vijest!“.

Novinarski tekst (OFF): „Iz Službe za odnose sa javnošću mandatara za sastav Vlade, Zdravka Krivokapića, ovu informaciju u odgovoru Televiziji Vijesti nisu potvrdili.“

U nastavku je, na podijeljenom ekranu, sa lijeve strane prikazana fotografija g. Zdravka Krivokapića, dok je sa desne emitovano grafičko saopštenje Službe za odnose sa javnošću, uz istovremeno čitanje od strane spikera: „Služba za odnose s javnošću mandatara Krivokapića – Nikakvih zvaničnih prijedloga, niti pregovora, konkretno po pitanju vakcine protiv Covid-19, do sada, nije bilo. Sve dobronamjerne ponude sa različitih adresa umijemo da cijenimo, ali kada su tako ozbiljne stvari u pitanju, uvijek ćemo ih insitucionalno rješavati.“

Novinarski tekst (OFF): „Rusija uvodi vakcinu za domaću upotrebu, ali i dalje nema odobrenje Svjetske zdravstvene organizacije kojoj je podnijela prijavu za ubrzanu registraciju. Vakcina 'Sputnjik 5' više je od 90 odsto efikasna tvrde u ruskom Ministarstvu zdravlja, ali pozivajući se na podatke prikupljene o vakinisanim građanima, a ne na ispitivanja vakcine koja su još u toku. Sergej Bojjević, šef na katedri za patologiji na Sečenovskom univerzitetu u Moskvi, kazao je, međutim, prošle sedmice u našim 'Bojama jutra' da ova vakcina nema većih nus pojava i da se pokazala kao efikasna, pa ju je juče i sam primio.“

U nastavku je emitovan amaterski snimak, zabilježen u bolničkim prostorijama, na kome je prikazano kako g. Sergej Bojjević prima vakcinu protiv Covida-19, uz izjavu kako slijedi:

Sergej Bojjević: „Evo dobijam vakcinu od Covida-19, 'Sputnjik'. Eto, dobio sam vakcinu.“

Novinarski tekst (OFF): „U devedeseto-procentnu efikasnost vakcine protiv Covida, uvjeravaju, sa druge strane američka farmaceutska kompanija 'Pfizer' i njen njemački partner 'BioNtech' koji danas ima vijesti o tome kada bi ova vakcina i gdje mogla biti dostupna.“

U nastavku je emitovana video izjava g. Ugura Sahina, naučnika i osnivača firme „BioNtech“.

Ugur Sahin: „Prva odobrenja za upotrebu možemo očekivati u Sjedinjenim državama ili Evropi, ali sve to, ne prije polovine decembra. A to ne znači da će se situacija odmah dramatično

promijeniti. Očekujemo da će ovo biti teška zima. Ipak, prvo olakšanje možemo očekivati u martu, aprilu, a kontrolu situacije tek polovinom 2021. godine."

Novinarski tekst (OFF): *„Međutim, ova vakcina, takođe, trenutno nije među prvobitnih devet koje su dio inicijative 'Kovax' koju vodi SZO, u svrhu finansiranja i pravedne raspodjele vakcina širom svijeta. Ministar zdravlja, Kenan Hrapović, u ime Crne Gore, potpisao je 9. oktobra sporazum kojim je Crna Gora, uz još stotinu sedamdeset zemalja pristupila 'Kovax' mehanizmu za opciju kupovinu vakcina protiv Covid-19."*

U nastavku je emitovana video izjava g. Kenana Hrapovića, Ministra zdravlja.

Kenan Hrapović: *„Naša zemlja je iskazala potrebu za 248.800 doza, odnosno količinu koja bi pokrila dvadeset procenata stanovništva, s obzirom da su preporučene dvije doze, po jednoj osobi."*

Novinarski tekst (OFF): *„I Bosna i Hercegovina je preko 'Kovax' mehanizma naručila 1.200.000 doza vakcina za 20 odsto stanovništva. Predsjednik Srbije Aleksandar Vučić, rekao je danas, u vanrednom obraćanju javnosti, da je Srbija obezbijedila, vjerovatno, 1.800.000 doza 'Pfizer-BioNtech' vakcine protiv korone, ali i da se dodatno pregovara i sa drugim kompanijama. Navodno će prije kraja decembra stići prve doze vakcina u Srbiju."*

U nastavku je emitovan dio video izjave tokom obraćanja javnosti g. Aleksandra Vučića, predsjednika Republike Srbije.

Aleksandar Vučić: *„Pregovaramo i sa kineskim i ruskim partnerima, pregovaramo sa svima drugima koji bi vakcinu mogli da nabave, jer su nam potrebne mnogo veće količine."*

Novinarski tekst (OFF): *„U Evropi se, ipak, najviše nade polažu u oksfordsku vakcinu. Hrvatski naučnik Kristijan Ramadan, profesor molekularne medicine sa Oksforda, prošle nedjelje je, u programu Televizije Vijesti, kazao da se, u prvoj i drugoj fazi ispitivanja, na pedeset hiljada ljudi pokazalo da ova vakcina protiv korone nije štetna i da stvara imuno odgovor."*

Potom je emitovana audio izjava g. Kristijana Ramadana, profesora molekularne medicine s Oksforda, kako slijedi:

Kristijan Ramadan: *„Vakcina nije štetna i stvara imunitet. Al' to ništa ne znači ako nas ne zaštiti od bolesti. E, da bi dobili te rezultate se čeka, kroz jedno mjesec i po dana do dva mjeseca, kao što smo rekli, do kraja ove godine, možda početak godine."*

Novinarski tekst (OFF): *„Na probleme se, upozoravaju naučnici, uvijek može naići. Na primjer problem Pfizer-BioNtech-ove vakcine je u logistici, odnosno, skladištenju i transportu, jer je potrebno čuvati na temperaturi od -70 stepeni ili niže, za šta će se morati koristiti specijalne termo-izolacione kutije"*

Kao pokrivalice za gore navedeni tekst korišćeni su snimci zabilježeni u laboratorijskim i bolničkim ustanova, bez prostornog i vremenskog određena.

3. Povod za prilog na koji se odnosi prigovor bila je informacija objavljena na portalu „IN4S“ pod naslovom „*Ruska federacija obezbijedila 50.000 vakcina protiv Kovid 19 za Crnu Goru: Čeka se formiranje Vlade*“.
4. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da, u skladu sa svojom uređivačkom politikom, traži, pribavlja, objavljuje i prenosi informacije od interesa za javnost, koje gledaoci imaju pravo da čuju u okviru njihovog prava na informisanje.
5. Emitovani prilog ne sadrži elemente koji ukazuju na kršenje „načela tačnosti“, koje obavezuje elektronske medije da izvještavanje bude zasnovano na činjenicama, odnosno zabranjuje emitovanje vijesti i izvještaja za koje emiter zna ili je mogao znati da su neistiniti. U skladu sa ovim načelom, vijesti i izvještaji koji se ne mogu potvrditi ili čija tačnost nije pouzdano utvrđena mogu se emitovati samo ako se jasno naznači njihova nezvaničnost ili nepotvrđenost.
6. Emiter objavljivanjem navedene informacije nije „obmanuo“ javnost, imajući u vidu da je u uvodnom dijelu naveo da je u pitanju „nezvanična informacija“ objavljena na ovom portalu, koja nije potvrđena od strane mandataru za sastav nove Vlade („*Služba za odnose sa javnošću mandataru Zdravka Krivokapića potvrdila je Televiziji Vijesti da na adresu mandataru nisu stigli nikakvi zvanični prijedlozi, niti je bilo pregovora o vakcini protiv Covid-19*“).

7. Sagledavajući cjelinu ovog priloga, zaključuje se da navedeni sadržaj nije objavljen kao istinit i nesporan, već ga je emiter objavio s ciljem sveobuhvatnog informisanja javnosti, pri čemu je uložio napore da istinitost informacije prethodno provjeri i nedvosmisleno se ogradio u pogledu njene tačnosti i pouzdanosti.
8. Informacije na ovu temu emiter je dao iz više izvora, naglašavajući da je riječ o informaciji koja nakon provjere kod relevantnih izvora nije potvrđena, te da su iz Službe za odnose s javnošću mandatarata istakli da „Nikakvih zvaničnih prijedloga, niti pregovora, konkretno po pitanju vakcine protiv Covid-19, do sada, nije bilo“. Na ovaj način, emiter je cjelovito, objektivno i blagovremeno informisao javnost o aktuelnoj temi, upravo u cilju izbjegavanja širenja lažnih i senzacionalističkih vijesti.
9. Istovremeno, emiter je dao dodatne podatke o ovoj vakcini („Rusija uvodi vakcinu za domaću upotrebu, ali i dalje nema odobrenje Svjetske zdravstvene organizacije kojoj je podnijela prijavu za ubranu registraciju. Vakcina 'Sputnjik 5' više je od 90 odsto efikasna tvrde u ruskom Ministarstvu zdravlja, ali pozivajući se na podatke prikupljene o vakinisanim građanima, a ne na ispitivanja vakcine koja su još u toku.“), naglašavajući da vakcina „nije među prvobitnih devet koje su dio inicijative 'Kovax' koju vodi SZO, u svrhu finansiranja i pravedne raspodjele vakcina širom svijeta“.
10. Na osnovu navedenog, a imajući u vidu da je u spornom prilogu bilo riječi o drugim vakcinama („U Evropi se, ipak, najviše nade polažu u oksfordsku vakcinu“), kao i nabavci vakcina za Crnu Goru, zaključuje se da je informativni program emitera urađen profesionalno i odgovorno, te da emitovanim prilogom nije prekršeno načelo tačnosti, kao ni druge odredbe Pravilnika koje se odnose na proizvodnju informativnih sadržaja.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 116 Zakona o upravnom postupku, donio odluku kao i dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcq.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

DIREKTOR
Goran Vuković

Dostavljeno:

- Gospodin Andrej Bartok
- „Televizija Vijesti“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva